

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 435

van **EMMILY TALPE**

datum: 1 maart 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Wijnbouw in Vlaanderen - Stand van zaken

Onlangs werd bekend dat de Belgische wijnproductie nooit zo groot was als in 2022. Tegenover het slechte jaar 2021 verdubbelde de productie tot 3 miljoen liter. Het vorige recordjaar was 2018 met 2 miljoen liter. In deze Belgische cijfers hebben ook de Vlaamse wijnbouwers een sterk aandeel. Waar het eerst vooral in Limburg en het Hageland was, vinden we ook meer wijnbouwers in West-Vlaanderen en de andere provincies. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 109 van 10 november 2021 aan toenmalig bevoegd minister Crevits bleek dat er in 2010 in Vlaanderen 134 wijnbouwers waren die op een totale oppervlakte van 327 hectare wijn verbouwden.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal wijnbouwers in Vlaanderen in 2021 en 2022? Cijfers graag per jaar en daarbinnen per provincie.
2. Graag ook een evolutie van het areaal waarop wijn wordt verbouwd in Vlaanderen voor de jaren 2021 en 2022. Cijfers graag per provincie.
3.
 - a) Hoeveel druivenrassen worden in onze regio geteeld?
 - b) Welke zijn de tien meest verbouwde druivenrassen en welk areaal neemt elk van die rassen in?
3. Welk aandeel hadden witte en rosé mousserende wijn, respectievelijk witte, rosé en rode wijn in 2021 en 2022 in de wijnproductie? Cijfers graag per provincie.
4. Hoeveel liter wijn werd in Vlaanderen in 2022 erkend als appellatie 'beschermde oorsprongsbenaming' (BOB), respectievelijk 'beschermde geografische aanduiding' (BGA)?
5.
 - a) In welke mate is de minister erin geslaagd om de Vlaamse wijnbouwers toe te leiden naar de commissie die controleert of de wijnen voldoen aan de kwaliteitscriteria om op het etiket BOB of BGA te mogen dragen?
 - b) Welke acties werden hieromtrent ondernomen?
6.
 - a) Bij de KU Leuven liep tot 30 september 2022 het onderzoeksproject 'Onderzoek naar de moleculaire basis van het microbiële wijn-terroir: van wijngaardbodem tot hoogkwalitatieve wijn een onderzoek naar de moleculaire basis'.
Tot welke conclusies is dit onderzoek gekomen en welke opvolging wordt hieraan gegeven om de wijnbouw in Vlaanderen te versterken?
 - b) Zijn er momenteel andere lopende onderzoeksopdrachten of onderzoeksprojecten met betrekking tot de verbetering van onze wijn en

versterking van onze wijnbouw? Zo ja, welke en wanneer worden die onderzoeken opgeleverd?

7. a) Hoe groot was de productiewaarde van Vlaamse wijnbouw in 2021 en 2022?
b) Welk aandeel binnen de landbouw nam de wijnbouw in die jaren in?
8. De voorganger van de minister maakte een bedrag van 60.000 euro vrij voor de vzw Belgische wijnbouwers om de sector beter te omkaderen, de samenwerking tussen de wijnbouwers te stimuleren en de interactie in de ganse keten te versterken.
a) Welke concrete acties werden met dat geld ondernomen?
b) De subsidie heeft betrekking op de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Uiterlijk zes maanden na afloop van het project moest in een activiteitenverslag worden aangetoond of en in welke mate de activiteiten waarvoor de subsidie werd toegekend, gerealiseerd zijn.

Werd dit verslag inmiddels opgeleverd? Wat waren de belangrijkste bevindingen?

9. Daarnaast sprak de wijnsector de ambitie uit om campagnes te lanceren om de Vlaamse wijnen bekender te maken bij het brede publiek in binnen- en buitenland. Zo zou er eerst een initiatief worden genomen in Nederland.
a) Welke concrete acties werden precies ondernomen om de Belgische wijnen te promoten bij onze noorderburen?
b) Welke impact heeft dat gehad op de export van onze wijnen naar Nederland?
c) We vernamen dat er vooral gericht zou worden op promotie in meer noordelijk gelegen landen.

Staan er nieuwe promotie-initiatieven in andere landen op stapel?

- d) Zo ja, welke?
- e) In welke zin, zullen deze promotieacties worden bijgestuurd op basis van de ervaringen in Nederland?
10. Er werd aangekondigd dat een bescheiden sectorfonds met vrijwillige bijdragen van de sector in 2022 zou worden opgestart.
a) Is dat effectief gebeurd?
b) Welke rol speelt het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) hier precies in?
c) Waaruit bleek de 'bescheidenheid' van het sectorfonds?
d) Hoeveel bijdragen heeft het fonds ontvangen?
e) Hoeveel bedroegen de verplichte bijdragen voor de wijnbouwers?
f) Welke promotionele acties werden vanuit het fonds opgezet?
g) Wordt het fonds in 2023 verder uitgebouwd?

11. Wijnbouw is ook een kwetsbare sector voor extreme weersomstandigheden. Wijnbouwers kunnen zich verzekeren tegen schade via de brede weersverzekering.
a) Hoeveel wijnbouwers hebben dat effectief gedaan?
b) Hoeveel wijnareaal was er verzekerd?

12. Op 19 maart 2021 organiseerde de voorganger van de minister een eerste Vlaams wijnsymposium, waaraan zowat 350 wijnbouwers, landbouw- en wijnonderzoekers, wijnkenners en beleids mensen deelnamen.
- a) Welke opvolging werd aan de besluiten van deze rondetafel gegeven?
 - b) Krijgt dit wijnsymposium nog een vervolg of blijft het bij een eenmalig initiatief?

ANTWOORD

op vraag nr. 435 van 1 maart 2023

van **EMMILY TALPE**

1. Tabel 1 bevat een overzicht van het aantal wijnbouwers in 2021 en 2022 in Vlaanderen per provincie.

Tabel 1. Aantal wijnbouwers in Vlaanderen in 2021 en 2022

Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2021	19	40	28	33	30	150
2022	19	40	32	35	31	157

Bron: FOD Economie

2. Tabel 2 toont de evolutie van het areaal waarop wijn wordt verbouwd voor elke Vlaamse provincie voor de jaren 2021 en 2022.

Tabel 2. Beplant areaal (ha) wijnbouw in Vlaanderen in 2021 en 2022

Provincie	2021	2022
Antwerpen	32	35
Limburg	129	137
Oost-Vlaanderen	46	59
Vlaams-Brabant	83	90
West-Vlaanderen	87	96
TOTAAL Vlaanderen	377	417

Bron: FOD Economie

3. a) Momenteel worden er in Vlaanderen 95 druivenrassen geteeld.
- b) Tabel 3 geeft de tien meest verbouwde druivenrassen in Vlaanderen en hun areaal in 2022 (uitgedrukt in ha) weer.

Tabel 3. 10 meest verbouwde druivenrassen in Vlaanderen en areaal (ha) in 2022

Chardonnay	121
Pinot noir	55
Pinot gris	30
Auxerrois	30
Johanniter	22
Pinot blanc	17
Souvignier gris	11
Pinot meunier	9
Muscaris	9
Cabernet dorsa	7

Bron: FOD Economie

3. Tabel 4 bevat een overzicht van het aandeel van de verschillende wijnsoorten in de totale Vlaamse wijnproductie in 2021 en 2022. Cijfers per provincie zijn niet beschikbaar.

Tabel 4. Vlaamse wijnproductie in 2021 en 2022 per wijnsoort (in liter)

Jaar	Wit	Rood	Rosé	Wit mousserend	Rosé mousserend
2021	437.343	78.208	54.762	118.480	29.945
2022	766.959	208.054	83.912	393.581	56.304

Bron: FOD Economie

4. In 2022 werd er in Vlaanderen 55.000 liter wijn erkend als Beschermde Geografische Aanduiding (BGA) en 274.000 liter als Beschermde Oorsprongsbenaming (BOB).
5. a) In 2022 hebben 15 wijnbouwers deelgenomen aan de erkenningsprocedure voor een BOB of BGA. Dit is er 1 minder dan in 2021.
- b) In de projectsubsidie die in 2021 is toegekend aan de vzw Belgische Wijnbouwers was één van de doelstellingen om de productdossiers van de appellaties aantrekkelijker te maken. Het is echter nog te vroeg om de gevolgen hiervan te zien in de statistieken.
6. a) Voor zover bekend heeft het onderzoeksproject nog geen publicaties opgeleverd waaruit implicaties voor het beleid kunnen worden afgeleid.
- b) Er is een vervolgproject in samenwerking met het Koninklijk Meteorologisch Instituut en gefinancierd door BELSPO genaamd: 'Onderzoek naar de impact van klimaatverandering op het microbiële wijnterroir: van wijngaardbodem tot kwaliteitswijn. (CLIMAVIN)'. Het onderzoek loopt tot juni 2024.
In het onderzoeksinstituut voor de fruitteelt wordt voortdurend onderzoek gedaan naar onder meer variëteiten, fenologie, plagen en ziekten in de wijngaard.
7. Mijn administratie beschikt niet over deze cijfers.
8. De administratie ontving intussen de financiële en functionele verantwoording.
De concrete acties bestonden uit:
- het versterken van de organisatorische werking door de aanwerving van een halftijds medewerker die instond voor de praktische organisatie, waaronder de opmaak van een maandelijkse nieuwsbrief en implementatie van IT-toepassingen die de communicatie tussen de wijnbouwers beter stroomlijnt;
 - het actualiseren van de productdossiers van de Vlaamse Europees beschermde appellaties: er werd een werkgroep opgericht en een matrix-document opgemaakt met daarin de voorgestelde wijzigingen door domeinen uit Hageland en Heuvelland. Er werd een enquête georganiseerd voor een nieuwe naam voor de BOB Vlaams Mousserende Wijn;
 - het creëren van een sterk imago voor de Vlaamse wijn (zie ook vraag 9 en 10);
 - opleiding en professionalisering: in 2022 werden een aantal opleidingen georganiseerd waaronder een HACCP-opleiding en een opleiding van het Nationaal Agrarisch Centrum;
 - onderzoek rond de mogelijkheid om een producentenorganisatie op te richten: er werd juridisch advies ingewonnen en overlegd met de betrokken organisaties.

9. a) Op 26 oktober 2021 organiseerde het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) met de steun van Flanders Investment & Trade (FIT) in Amsterdam een netwerkevent in het Vlaamse cultuurhuis De Brakke grond. Het event was gericht naar Nederlandse professionele wijnaankopers en het programma bestond uit individuele handelsgesprekken en degustaties. Veertien topdomeinen uit diverse regio's in België namen hieraan deel.
- b) De vzw Belgische Wijnbouwers en de deelnemende wijndomeinen waren tevreden over het netwerkevent. De bedrijven kregen de kans om handelscontacten te ontmoeten en/of nieuwe klanten te vinden. De impact hiervan kan niet altijd onmiddellijk gemeten worden en wordt op langere termijn bekeken. Verdere opvolging door de bedrijven is nodig om na een beursdeelname of event ook effectief tot een contract te komen. Er werd besloten om meer gezamenlijke exportacties zoals deze op te zetten.
- c) Op dit moment staan er nog geen concrete gelijkaardige initiatieven op stapel. Wel nam de vzw Belgische Wijnbouwers in 2022 ook deel aan Prowein in Dusseldorf, de belangrijkste internationale professionele wijnbeurs. VLAM ondersteunde dit initiatief door het toekennen van een subsidie hiervoor in het kader van het Incubator-instrument van VLAM. Dit kon gerealiseerd worden via middelen van het 'Brexid Adjustment Reserve'-fonds (BAR).
10. a) In 2022 werd binnen de VLAM-werking een promotiefonds met vrijwillige bijdragen opgestart.
- b) VLAM voert promotie voor de producten van onze wijnsector en analyseert daartoe de markt in binnen- en buitenland. De inzichten uit deze analyses worden gedeeld met de belangenorganisaties van de sector en VLAM gebruikt deze kennis om strategische keuzes te maken. Binnen de opdracht van VLAM wordt campagne gevoerd om de wijnen van hier beter bekend te maken bij de consumenten.
- c) Het bescheiden fonds blijkt uit de beperkte promotiemiddelen, nl. 10.000 euro.
- d) VLAM factureerde 10.000 euro als vrijwillige bijdrage aan de vzw Belgische Wijnbouwers als bijdrage aan het fonds.
- e) Er zijn geen verplichte bijdragen.
- f) Een werkgroep met representatieve vertegenwoordiging van de sector werkte samen met VLAM een strategische aanpak en een actieprogramma uit. Doelstelling is de consument te informeren en te inspireren door het verhaal van een relatief nieuwe dynamische wijnsector te vertellen. Het opvallend verfrissende en trendy aanbod staan hierbij centraal. Het beoogde resultaat is dat de wijnliefhebber met vertrouwen een glaasje wijn van bij ons bestelt en daar best fier op is. Een communicatieplan met diverse inspirerende en informerende artikels wordt vastgeklikt aan het lekkervanbijons-platform. Dit zal in het voorjaar 2023 via online media worden uitgerold, waarbij Lekkervanbijons.be een hefboom is voor de consumentencommunicatie. Naast de kortetermijnplanning wil de wijnsector via VLAM op middellange termijn ook netwerkevents voor horeca, retail en speciaalzaken organiseren. Hiervoor zijn bijkomende fondsen nodig.
- g) Het fonds voorziet eenzelfde vrijwillige bijdrage als 2022.
11. In 2022 sloten 3 landbouwers een brede weersverzekering af voor een totaal verzekerd areaal wijnstokken van 38,72 hectare.

12. a) Het Vlaamse wijnsymposium is het officieuze startschot geweest van de verdere professionalisering van de sector. Getuige hiervan zijn de acties die er nadien genomen zijn rond promotie en onderzoek.
- b) Er zijn momenteel geen concrete plannen om een nieuw symposium te organiseren, maar het is wel altijd de intentie geweest om hier een vervolg aan te breien.